

Rodák z Valašských Klobouk, Jan Balejka, létal s RAF

Jan Balejka patřil k těm, kdo se nesmířili s okupací naší země nacistickým Německem a aktivně se zapojil do boje za znovuzískání svobody.

Narodil se 4. března 1917 v rolnické rodině. Po dokončení základního studia odešel do Kladna, kde se dva roky učil mechanikem.

PILOTEM DÍKY STRÝCI

Už v raném dětství mu učarovala letadla, proto si po vyučení podal přihlášku na leteckou školu v Prostějově, do níž však nebyl přijat. Jeho strýc však pracoval v Masarykově letecké lize a pomohl mladému Josefovi, aby byl přijat na leteckou školu v Užhorodě, kde absolvoval letecký výcvik roku 1936.

Po příchodu na vojnu byl Josef Balejka zařazen do pilotní školy, kterou úspěšně absolvoval a následně jej přiřadili k 37. leteckému pluku stíhací peruti v Piešťanech na Slovensku.

PRVNÍ BOJE V POLSKU PO BOKU JOSEFA FRANTIŠKA

Mnichovská dohoda a následný vznik Protektorátu jej těžce zasáhly a proto se rozhodl přejít přes hranice do Polska, kde se zúčastnil prvních bojových akcí. Mimo jině tu létal společně s legendárním Josefem Františkem, stejně jako později v Anglii.

Po porážce Polska se dostal přes Rumunsko do Francie, kde se přihlásil do polské peruti. Ve Francii do bojů nezásáhl a byl spolu s dalšími letci

evakuován do Anglie.

BOJOVÉ OPERACE S RAF

V Anglii létal Balejka s 303. polskou perutí RAF a účastnil se bojových operací s letadlem Hawker Hurricane a to až do roku 1941, kdy byl zraněn. Po rekonvalescenci se tři roky věnoval výcviku nových pilotů. Poté jej zařadili k 311. československé bombardovací peruti, kde létal s B-24 Libérátor, nejdříve jako druhý a posléze pak jako první pilot.

Úkolem peruti bylo provádět hlídkování nad mořem kolem britských ostrovů a v Biskajském zálivu. V době spojenecké invaze do Francie pak chránili transportní lodě v průlivu kanálu La Manche.

PO VÁLCE PILOTOVAL CIVILNÍ LETOUNY V JIŽNÍ AMERICE

Po konci války se Balejka vrátil zpět do vlasti. Jelikož však měl anglickou manželku, Československo společně opustili už v roce 1946 po vítězství komunistů ve volbách a usadili se v Anglii. Tam také Balejka následně získal britské občanství.

Působil pak v řadě míst, třeba jako řidič autobusu a navíc studoval, aby dostal licenci pilota civilních dopravních letounů. Po jeho získání létal jako pilot několik let v Jižní Americe. Mimo létání byl i plodným vynálezcem a na své vynálezy měl četné patenty.

NÁVRAT DO RODNÉ VLASTI

Do rodné vlasti se natrvalo vrátil až krátce po roce 1989,

JAN BALEJKA. Létal s 303. polskou perutí RAF a posléze s 311. československé bombardovací peruti. Foto: poskytl Pavel Mašláň

kdy se přestěhoval do rodných Valašských Klobouk. Právě zde pak žil až do své smrti 7. července 2004.

Za své válečné zásluhy byl právem oceněn řadou medailí a vyznamenání anglických,

československých i polských. V roce 2003 mu bylo také uděleno čestné občanství města Valašské Klobouky.

Autor textu: Pavel Mašláň, kurátor-historik v Muzeu regionu Valašsko.